نگاه درون

تجاوز ترکیه به حق حاکمیت عراق

اردشیر زارعی‌قنواتی

● هم‌زمان با اوج‌گرفتن اختلافات بین روسیه و ترکیه خبرهای مستندی از حضور نیروهای نظامی این کشور در عراق منتشر شده است. این در حالی است که در روز چهارشنبه، دوم دسامبر، «حیدر العبادی» نخست‌وزیر عراق در واکنش به سخنان «اشتون کارتر» وزیر دفاع آمریکا که گفته بود «واشنگتن نیروهای ویژه‌ای را برای اجرای عملیات یک‌جانبه علیه داعش به عراق اعزام کرده است»، به‌صراحت با اشاره به بر عدم نیاز این کشور به نیروی زمینی خارجی تأکید کرد «هر عملیات یا استقرار نیروی بیگانه در عراق، خواه ویژه باشد یا غیره، بدون موافقت دولت عراق و هماهنگی با آن ممکن نیست». تنها سه روز بعد از این سخنان نخست‌وزیر عراق در بیانیه‌ای که در وب‌سایت شخصی‌اش در روز شنبه پنجم دسامبر منتشر شده است، به‌صراحت ضمن تأکید بر حضور نظامیان ترکیه بدون درخواست و کسب مجوز از دولت فدرال عراق، از آنکارا خواست فورا نیروهایش را از خاک عراق خارج کند. در این بیانیه با اشاره به حضور هنگ زرهی از نیروهای نظامی ترکیه به همراه ادوات نظامی و توپخانه در حومه شهر «بعشیقه» در نزدیکی موصل از این کشور خواسته شده است با خروج این نیروها از خاک عراق، به حق حاکمیت این کشور احترام گذاشته شود. ظاهرا بهانه ترکیه برای این نقض حاکمیت ملی عراق در چارچوب کمک به نیروهای پیشمرگه کرد و با دعوت رهبران اقلیم کردستان عراق برای مبارزه با داعش عنوان شده است. طبق قانون اساسی عراق، دولت خودمختار اقلیم کردستان عراق بخشی از حوزه سرزمینی عراق تلقی می‌شود و هرگونه تصمیم رهبران این منطقه در عرصه سیاست خارجی تابع محض اجازه و تصمیم نهایی دولت مرکزی بغداد خواهد بود. به همین دلیل هیچ دولت خارجی‌ای صرفا به بهانه دعوت یک‌سویه اقلیم خودمختار کردستان عراق، حق مداخله در هیچ بخش از سرزمین ملی عراق را بدون اجازه دولت مرکزی نخواهد داشت. این موضوع در آنجا ابعاد گسترده‌تری پیدا می‌کند که استان «نینوا» به مرکزیت موصل که هم‌اکنون نیروهای نظامی ترکیه در مناطق آن مستقر شده‌اند، جزئی از قلمرو «اقلیم کردستان عراق» هم نبوده و دولت «مسعود بارزانی» حتی صلاحیت کوچک‌ترین تصمیم‌گیری درباره آن را نخواهد داشت. دولت آنکارا در سال‌های اخیر هر زمان که لازم دانسته است، به بهانه مبارزه با تروریسم و حزب کارگران کردستان ترکیه (پ‌ک‌ک)، بارها به حریم سرزمینی عراق تجاوز کرده است و بنا به گفته رهبران این کشور و گزارشات مستند، تنها در ماه‌های اخیر بعد از حادثه تروریستی «سوروچ» نیروی هوایی ترکیه بیش از هزار بار به مواضع پ‌ک‌ک در کوه‌های قندیل عراق حمله کرده است. هرچند که در این حملات، بهانه دولت آنکارا همواره حول نقش اعمال تروریستی و نقض امنیت ملی خود توسط پ‌ک‌ک عنوان شده است و تاکنون دولت مرکزی عراق حساسیت چندانی نسبت به این‌گونه اقدامات نشان نداده است اما این بار با توجه به ورود نیروی زمینی ترکیه به مناطق مرکزی عراق بدون اجازه و دعوت بغداد، می‌تواند ابعاد بسیار فراتری در حد «تهاجم نظامی» را در بر بگیرد. طبق قواعد و حقوق بین‌الملل در شرایط وجود یک دولت مرکزی به‌رسمیت‌شناخته‌شده توسط سازمان ملل متحد، هر اقدام خارجی توسط یک کشور دیگر بدون اجازه این دولت، تنها در شرایط صدور قطع‌نامه‌های شورای امنیت و تجاوز علنی به حاکمیت ارضی توسط دولت مذکور زیر لوای «دفاع از خود» قابل‌توجیه است. این در حالی است که دولت مرکزی عراق هیچ دعوت رسمی‌ای از ترکیه برای اعزام نیروی نظامی نکرده، هیچ تجاوزی هم از سوی عراق نسبت به حوزه سرزمینی ترکیه انجام نشده و هم‌چنین تاکنون هیچ قطع‌نامه‌ای از سوی شورای امنیت علیه عراق صادر نشده است. در چنین وضعیتی در خوشبینانه‌ترین حالت اگر فرض بر «حسن اقدام» در شرایط اضطراری و آنارشی موجود گرفته شود، از زمانی که بیانیه رسمی نخست‌وزیر عراق برای خروج این نیروهای متجاوز صادر شده، دیگر هیچ بهانه قانونی برای حضور آنها وجود نخواهد داشت. روابط دوستانه بارزانی با اردوغان که نه موردتأیید دولت مرکزی عراق است و نه موردحمایت اکثریت کردهای عراقی و ترکیه تحت هیچ شرایطی این اجازه را به رهبران اقلیم و آنکارا برای دورزدن دولت العبادی نخواهد داد. حتی در اوج حملات داعش به سرزمین‌های عراقی، قدرت‌های اتحادیه اروپایی و غربی برای کمک و اعزام مستشاران نظامی یا ادوات جنگی به اقلیم کردستان تا زمانی که تأیید دولت مرکزی بغداد را به دست نیاوردند، مبادرت به اقدام نکردند. متأسفانه ترکیه و شخص «رجب طیب اردوغان» در ماه‌های گذشته به واسطه مشکلات داخلی و هم‌چنین بعد از ورود نظامی روسیه به عرصه میدانی بحران سوریه که بسیاری از معادلات موجود را تغییر داد، گرایش مفرطی به سوی سرکوب درونی اپوزیسیون و ماجراجویی در عرصه سیاست منطقه‌ای و بین‌المللی دارد که می‌تواند ثبات همسایگان درگیر بحران را بیش‌ازپیش افزایش دهد. العبادی که به‌خوبی به اهداف و نیات واقعی اردوغان آگاه است، در چنین وضعیتی حضور نظامی ترکیه در خاک عراق را یک تهدید واقعی برای حاکمیت ملی و گسترش بحران در کشور عراق دانسته و بیانیه وی نیز دقیقا در همین راستا صادر شده است.

عکس: AP

دور اول انتخابات منطقه‌ای فرانسه برگزار شد

به راست، راست‌تر

«غذایشان دهید، گرمشان کنید سپس به همان‌جایی برگردانیدشان که از آن آمده‌اند». این سخنان نه از اعماق تاریخ بیرون آمده و نه مخاطبی جز پناه‌جویان جنگ‌زده و بخت‌برگشته خاورمیانه‌ای دارد، بلکه در حقیقت راهکاری است که همین چند ماه پیش از سوی مارین لوپن، رهبر راست‌گرایان افراطی جبهه ملی فرانسه، در قبال بحران روزافزون پناه‌جویی در قاره اروپا ارائه شده بود؛ رهبری که حوادث تروریستی ماه گذشته در پاریس اگر کام تمامی جهانیان را نیز تلخ کرده باشد، دست‌کم روزنه امیدی برای حزب متبوعش فراهم آورد تا شاید اندک مسیر باقی‌مانده به رئوس قدرت و چه بسا کاخ الیزه را با سرعت و سهولت بیشتری بپیماید. شاهد این مدعا نیز، به احتمال قریب به یقین، برگه‌های رأیی خواهد بود که روز گذشته در صندوق‌های انتخابات منطقه‌ای آن کشور ریخته شد؛ برگه‌هایی که سوار بر موج ترس و واهمه عمومی از تکرار حوادث تروریستی، درواقع چیزی جز سنگ محک توانایی هر سه حزب عمده آن کشور در دمیدن بر آتش جنگ‌افروزی و دیگری‌هراسی نبوده و نیست. شهروندان فرانسوی روز گذشته و برای اولین‌بار در تاریخ آن کشور، در حالی تحت تدابیر شدید امنیتی و وضعیت اضطراری، برای انتخاب نمایندگان ۱۳ منطقه آن کشور برای دوره‌ای شش‌ساله پای صندوق‌های رأی حاضر شدند که نظرسنجی‌های پیشاانتخاباتی حکایت از پیشتازی حزب راست افراطی جبهه ملی داشتند.

این حزب که البته از مدت‌ها پیش از حوادث تروریستی پاریس و با اتکا به خط‌مشی مهاجرستیزانه خود در سپهر سیاسی فرانسه از محبوبیت بالایی برخوردار بود، اکنون چنان اوج گرفته که بنابر نتایج نظرسنجی‌ها می‌تواند رهبری شش منطقه از مجموع ۱۳ منطقه آن کشور را به دست گیرد؛ موفقیتی که در تاریخ چهاردهه‌ای این حزب بی‌سابقه بوده است. انتظار می‌رود، نمایندگان جبهه ملی که بنابر نظرسنجی‌های عمومی، انتخاب اول ۳۰ درصد از رأی‌دهندگان فرانسوی در دور اول انتخابات بوده‌اند، بتوانند در همان دور اول دست‌کم کرسی‌های دو منطقه نور پا دو کاله و آلپ-کوت دازور را از آن خود سازند؛ مناطقی که یکی در شمال کشور و به موجب نرخ بالای بی‌کاری و فقر و البته بندر کاله به‌عنوان دروازه ورود مهاجران، پایگاه سنتی چپ‌ها محسوب می‌شد و اکنون در نبود هیچ آلترناتیوی، احتمالا شخص مارین لوپن را به‌عنوان نماینده اصلی خود معرفی خواهد کرد و دیگری در جنوب فرانسه و به‌عنوان منطقه‌ای ثروتمند احتمالا از این پس به جای سوسیالیست‌ها، خواهرزاده رهبر جبهه ملی، یعنی ماریون مارشال لوپن جوان را به‌عنوان نماینده خود خواهد دید. با تمام این اوصاف، این بدان معنا نیست که روی‌گردانی فرانسوی‌ها از احزاب سوسیالیست و چپ میانه به معنای اهدای دودستی قدرت به راست‌گرایان افراطی باشد. خانواده لوپن‌ها برای کسب کرسی‌های منطقه‌ای و چشم‌انداز احتمالی راهیابی به کاخ الیزه در انتخابات ریاست‌جمهوری دو سال آینده، رقیب سرسختی چون حزب جمهوری‌خواه را در پیش دارند که بنابر نظرسنجی‌ها، احتمالا ۲۹ درصد آرای شهروندان فرانسوی را در دور اول انتخابات منطقه‌ای به خود اختصاص خواهد داد.

حزب جمهوری‌خواه که تا ماه می‌گذشته و در قالب یک حزب راست سنتی، نام «اتحادی برای جنبش مردمی» را یدک می‌کشید، تا پیش از کشتار تروریستی اخیر در پاریس، شانس اول پیروزی در انتخابات منطقه‌ای محسوب می‌شد. با این حال، به نظر می‌رسد اکنون و در سایه صعود پیش‌بینی‌پذیر اما دردناک جبهه ملی در انظار عمومی، نه تنها قافیه رهبری مناطق را به راست افراطی باخته، بلکه حتی امید نیکولا سارکوزی، رئیس‌جمهوری اسبق فرانسه و رهبر این حزب برای بازگشت به مصدر قدرت را نیز کم‌رنگ‌تر از پیش ساخته است.

حزب حاکم نیز که البته فقط در نام خود با سوسیالیست‌های فرانسوی مشترک است، باوجود تلاش‌های فراوان برای سوارشدن بر موج احساسات عمومی، ناتوان از رقابت با موتور پرشتاب جبهه ملی خواهد بود. در این میان، افزایش نسبی محبوبیت فرانسوا اولاند، رئیس‌جمهوری فرانسه و رهبر حزب سوسیالیست آن کشور که با اتکا به واکنش تند و سریع خود به حوادث تروریستی ماه گذشته و گسترش کارزار نظامی فرامرزی در سوریه، خود را بیش از پیش به رقبای راست میانه خود نزدیک کرده است نیز نتوانست امید را به صفوف حزب سوسیالیست بازگرداند؛ چنان‌که نتایج نظرسنجی‌ها و محبوبیت ۲۲درصدی، حزب حاکم را به ازدست‌دادن تعداد زیادی از کرسی‌های منطقه‌ای خود متقاعد ساخته است. این در حالی است که جلوگیری از پیروزی راست‌گرایان افراطی، این روزها نیروهای راست‌میانه و سوسیالیست را چنان به هم نزدیک ساخته که تشکیل ائتلافی بی‌سابقه از سوی این دو حزب عمده برای جلوگیری از یکه‌تازی جبهه ملی چندان دور از ذهن نیست؛ ائتلاف و مشارکتی که حتی از همین حالا و در کارزارهای تبلیغاتی پیشاانتخاباتی آن کشور، از جمله در قالب نامه سرگشاده و مشترک مانوئل والس، نخست‌وزیر کنونی و لابی بازرگانان ملی و محافظه‌کار فرانسه برای هشدار در مورد پیروزی احتمالی جبهه ملی، آغاز شده است.

سفر به اوکراین

جو بایدن، معاون رئیس‌جمهور آمریکا، وارد اوکراین شد تا به رهبران این کشور اطمینان دهد واشنگتن همچنان به اوکراین متعهد است. این سفر از زمان الحاق شبه‌جزیره «کریمه» به خاک روسیه، چهارمین سفر بایدن به این کشور به شمار می‌رود. (رویترز)

کناره‌گیری از رهبری حزب

صلاح‌الدین دمیرتاش، رهبر حزب «دموکراتیک خلق‌ها»ی ترکیه گفت در نظر دارد از ریاست حزب کنار برود اما این کناره‌گیری در آینده نزدیک اتفاق نمی‌افتد. او افزود: می‌خواهیم رهبری حزب را کنار بگذاریم اما حزب این اجازه را نمی‌دهد. (تودیززمان)

میانجیگری میان پوتین و اردوغان

سائولی نینیسته، رئیس‌جمهوری فنلاند، در جریان پرسش و پاسخی گفت پیامی را میان «ولادیمیر پوتین»، رئیس‌جمهوری روسیه و «رجب طیب اردوغان»، همتای ترکیه‌ای او، ردوبدل‌کرده است. او می‌گوید دیدارهایی جداگانه با دو طرف داشته است. (ایسنا)

حمله تروریستی در مترو لندن

سلسله حملات تروریستی همچنان ادامه دارد؛ پس از حملات پاریس و آمریکا، لندن نیز روز شنبه شاهد حمله‌ای تروریستی بود. بر اساس گزارش گاردین، مردی در مترو لندن درحالی‌که فریاد می‌زد: «به خاطر سوریه» با چاقو به مسافران حمله کرد. در این حمله که پلیس لندن آن را تروریستی خوانده است، سه نفر زخمی شدند و درنهایت پلیس با استفاده از تفنگ‌های بی‌حس‌کننده، مرد مهاجم را بازداشت کرد. در این حمله، مردی ۵۶ساله به‌شدت مجروح شد اما جراحات دو نفر دیگر جزئی بوده است. سلیم پاتل که در یکی از مغازه‌های ایستگاه مترو لندن مشغول به کار است، به گاردین گفته، ضارب مردی بلندقد بوده و لهجه عربی داشته است. به گفته سلیم، مهاجم مردی قوی‌هیکل بوده که مانند بوکسورها مشت می‌زده است و یکی از قربانیان هم مرد سفیدپوستی بوده که گیتاری در دست داشته است. به گفته پلیس لندن، مرد مهاجم ظاهرا همدستی نداشته است. ریچارد والتون، رئیس مرکز ضدتروریستی پلیس لندن پس از حادثه به خبرنگاران گفت: «ما این واقعه را به‌عنوان یک اقدامی تروریستی در نظر می‌گیریم». با این همه او از مردم خواسته ضمن حفظ خونسردی هوشیار باشند. والتون تأکید کرده که سطح هشدار حمله تروریستی در لندن همچنان بالاست و این به معنای احتمال بالای وقوع چنین حملاتی در این روزهاست. اسکاتلندیارد گزارش‌ها درباره اینکه مهاجم گلوی یکی از قربانیان را بریده است، رد یا تأیید نکرده است. به گفته یکی از شاهدان، یکی از قربانیان با پارگی عمیقی در گلویش روی زمین افتاده بود. به گزارش روزنامه گاردین، نیروهای پلیس هشت دقیقه پس از گزارش‌ها درباره وقوع حمله، در محل حاضر شدند. حمله عصر شنبه در متروی لندن، باعث شد حمل‌ونقل در خط مرکزی این مترو با تأخیر روبه‌رو شود و درحال‌حاضر هم بریتانیا به دلیل خطرهای ناشی از حملات احتمالی افراطیون، در حالت هشدار شدید قرار دارد. در جولای سال ۲۰۰۵ میلادی، انفجارهایی در مترو و اتوبوسی در لندن جان ۵۲ نفر را گرفت. حملات سال ۲۰۰۵ میلادی بدترین از این دست است که به وسیله افراطیون اسلام‌گرا صورت گرفت. بریتانیا به‌تازگی به جمع کشورهای ائتلاف علیه داعش در سوریه پیوسته و جنگنده‌های آن کشور نیز حملاتی را علیه این گروه آغاز کرده‌اند. حمله اخیر در متروی لندن در حالی صورت گرفته که وزیر دفاع این کشور در بازدید از سربازان بریتانیایی در پایگاه هوایی «آکروتیری» قبرس گفته است مشارکت در ائتلاف ضد داعش در سوریه، خیابان‌های بریتانیا را امن‌تر خواهد کرد.

مهر تأیید آمریکا بر تجارت نفتی داعش و ترکیه

قاچاق نفت‌وگاز در مرز ترکیه با سوریه و عراق امر تازه‌ای نیست. پیش از آنکه داعشی در کار باشد و قلمرویی در سوریه و عراق داشته باشد، ترکیه محل مناسب و سودآوری برای قاچاقچیان محلی بود. اما این‌بار دولت ترکیه است که با داعش وارد معامله شده و تجارتی خارج از عرف را به راه انداخته است، هرچند آمریکا روز جمعه اعلام کرد نقل و انتقال نفت از قلمرو داعش به ترکیه ناچیزتر از آن بوده که سودی برای دولت‌مردان ترکیه داشته باشد. بحث ورود تانکرهای نفتی داعش به ترکیه در روزهای اخیر و پس از ساقط‌کردن جنگنده روسی توسط آنکارا، از سوی مسکو مطرح شد؛ بحثی که البته مقامات ترکیه صریحا آن را رد کردند و حتی رجب طیب اردوغان، رئیس‌جمهور ترکیه، قسم خورد که اگر روسیه بتواند چنین «اتهام بزرگی» را ثابت کند و نشان دهد که مقام‌های ارشد ترکیه در تجارت نفتی با داعش دست دارند، وی از سمت خود کناره‌گیری خواهد کرد. آمریکا هم در ابتدا هرگونه انتقال نفت از قلمرو داعش به ترکیه را تکذیب کرده بود اما در نهایت روز جمعه فرستاده ویژه آمریکا در امور انرژی گفت میزان نفتی که از قلمرو داعش به ترکیه وارد شده، «ناچیز» و از نظر اقتصادی «بی‌اهمیت» است. به گزارش خبرگزاری فرانسه آموس هوچستین، فرستاده ویژه آمریکا در امور بین‌المللی مربوط به انرژی با اعلام این خبر گفت: «میزان نفتی که از مناطق تحت کنترل داعش به ترکیه انتقال داده شده ناچیز است و در گذر زمان همین میزان اندک، کاهش هم یافته است». صحبت‌های هوچستین پس از هفته‌ها انکار آمریکا مطرح شد و مهر تأییدی بود بر ادعاهای اخیر مقامات روسیه. آناتولی آنتونوف، معاون وزیر دفاع روسیه پیش‌تر ترکیه را مصرف‌کننده اصلی نفت دزدیده‌شده از مردم سوریه و عراق دانسته بود و ولادیمیر پوتین، رئیس‌جمهور روسیه، ترکیه را متهم کرد که برای حفاظت از تجارت نفتی خود با داعش هواپیمای جنگنده روسی را سرنگون کرده است. براساس برآوردهای ائتلاف به رهبری آمریکا، داعش از تجارت نفتی خود روزانه بین یک تا یک‌میلیون‌و پانصد هزار دلار درآمد دارد. بااین‌حال روسیه می‌گوید داعش روزانه ۲۰۰هزار بشکه نفت به ترکیه قاچاق می‌کند که برابر با متوسط صادرات روزانه نفت کشور گابن در سال ۲۰۱۴ و استرالیا در سال ۲۰۱۳ است. این حجم می‌تواند روزانه هشت میلیاردو ۶۰۰ میلیون دلار برای داعش درآمد داشته باشد که هشت‌برابر برآوردهای ائتلاف به رهبری آمریکاست.

مشکل تروریسم در تونس

العرب

تونس یکی از دولت‌هایی است که مرزهایش را فقط از داخل کنترل می‌کند. دولت تونس به‌خوبی می‌داند تروریسم از کجا می‌آید اما در طرح یک استراتژی مشخص برای مقابله با آن تاکنون شکست خورده است.

موفقیت تروریسم در تونس ناشی از توان و قدرت این پدیده نیست بلکه بیشتر زاییده کوتاهی دولت در برخورد با این پدیده به‌خصوص از ابتدای پیدایش آن در نیمه‌های سال ۲۰۱۱ تاکنون است. در کنار این کوتاهی باید غفلت، سوءتدبیر، مماشات و سهل‌انگاری را هم اضافه کرد.

اواخر سال ۲۰۱۱ و ابتدای سال ۲۰۱۲ بود که خبرهای جسته‌گریخته‌ای نشان از تحرکات مشکوکی داشت و هیأت‌های سلفی تندرو شروع به بسیج نیروهای خود در بخش‌هایی از تونس کردند. مثل منطقه «سجنان» در استان «بنزرت»، یا «روحیه» در استان «سلیانه» یا «جبال الشعبانی» در استان «قصرین». ارتش ملی تونس اینها را حوادثی پراکنده تلقی کرد که باید درباره‌شان تحقیق می‌کرد. اما این همان کوتاهی بود که دولت تونس در سال ۲۰۱۱ مرتکب آن شد.

در دوران حکومت ائتلافی (ترویکا) وجود گروه‌های تندرو سلفی که تصمیم گرفته بودند برداشت‌های خود را از قوانین شریعت بر مردم تحمیل کنند، نادیده گرفته شد. حکومت همچنین به حضور تروریست‌ها که داشتند در کوه‌های الشعبانی تمرین می‌کردند، بی‌اعتنا شد و با وجود اطلاعات دقیقی که دراین‌باره وجود داشت، به آن توجهی نکرد. همچنین کوتاهی بزرگ‌تر آن بود که زمان کافی به هسته‌های تروریستی داده شد تا پخش شوند و به صورت مخفی به فعالیت‌های خود ادامه دهند.

در سال ۲۰۱۱ نیز دولت موقت «الباجی قاید السبسی» ورود سلاح از لیبی به بنادر تونس را تسهیل کرد تا به سرنگونی دولت «معمر قذافی»، دیکتاتور سابق لیبی کمک کرده باشد، بدون اینکه بداند روزی از همین سلاح‌ها برای بی‌ثبات‌کردن تونس استفاده خواهد شد. این همان سلاح‌هایی است که امروزه بین تروریست‌ها دست به دست می‌شود و هیچ‌کس مسئولیت این خطای فاحش را در تونس برعهده نمی‌گیرد.

دولت ترویکا به رهبری حزب «النهضه» همچنین اجازه داد کنفرانس «انصار الشریعه» که یک گروه تندرو است، در شهر «قیروان» برگزار شود. در این کنفرانس گروه‌های افراطی خواستار تغییر نحوه زندگی ملت و دولت تونس شدند و ندای اسلامیزه‌کردن رسانه‌ها، آموزش‌وپرورش و تجارت را سر دادند. این کوتاهی‌ها موجب شد تروریسم جهادی بر جامعه مدنی تونس غلبه پیدا کند؛ شاید بشود این کوتاهی را نوعی توطئه دانست. دولت‌های بعدی تونس نیز تا امروز هنوز برای جلوگیری از اموالی که از طریق جمعیت‌های خیریه و برخی احزاب، سازمان‌ها و رسانه‌ها به گروه‌های تروریستی می‌رسد، تصمیمی نگرفته‌اند. از این رو تمام تلاش‌ها برای سرکوب تروریسم منجر به شکست می‌شود. در شرایطی که خزانه دولت خالی شده و بی‌کاری در کشور بیداد می‌کند، میلیون‌ها دلار از این طریق وارد شبکه‌های تروریستی می‌شود تا نیروهای جدیدی را به استخدام خود در آورند و اهداف تروریستی خود را به پیش برند. یکی از موارد دیگر، نفوذ افراد وابسته به شبکه‌های تروریستی به دستگاه‌های امنیتی و سیاسی کشور بود. این دستگاه‌ها هنوز هم در وضعیتی هستند که باید پاکسازی شوند در غیراین‌صورت نمی‌توان در مبارزه با تروریسم به موفقیتی دست یافت. امروزه این مسئله ثابت شده است که یکی از عوامل مهم رشد تروریست‌ها در تونس، رفت‌وآمدها به عراق، سوریه و لیبی است. این عراقی‌ها، سوری‌ها و لیبیایی‌ها نیستند که در تونس دست به اعمال تروریستی می‌زنند بلکه برعکس، این تونسی‌هایی هستند که به این کشورها رفته و بعد از یک دوره زمانی بازگشته‌اند تا تجارب تروریستی خود را در کشورشان پیاده کنند. با این همه هنوز هم کنترل و مراقبت از این شبکه‌ها و رفت‌وآمدها به‌کندی صورت می‌گیرد. عجیب اینکه تونس می‌داند تروریست‌ها از خارج وارد این کشور می‌شوند؛ برای مثال تونسی‌هایی که از سوریه بر می‌گردند یا از لیبی می‌آیند. در دوره قبل دولت تونس ارتباط خود را با سوریه قطع کرد اما این اشتباه بود چون موجب شد اطلاعات نسبت به آنها کمتر و همکاری‌های امنیتی بین دو کشور متوقف شود. امروزه به صورت دقیق روشن نیست چه تعداد تونسی در خارج از این کشور هستند. بنابراین کنترل رفت‌وآمد آنها به کشور امر ساده‌ای نیست. تا به حال بسیاری توانسته‌اند دور از چشم مقامات از تونس خارج و دوباره به آن برگردند. این افراد حتی اگر تعداد اندکی باشند، برای تشکیل هسته‌ها و گروه‌های متعدد تروریستی در تونس کفایت می‌کند.

یکی از کانال‌های مهم ورود تروریست‌ها به تونس، لیبی است. تونس یکی از نخستین کشورهایی بود که بعد از انتخابات سال ۲۰۱۴ لیبی، ائتلاف چهارگانه حاکم را به رسمیت شناخت. همین امر موجب شد دروازه‌های کشور به روی شبه‌نظامیان باز شود. هر بار که دولت تونس اقدام به بازداشت یکی از این شبه‌نظامیان می‌کرد، در لیبی یکی از شهروندان تونسی به اسارت گرفته می‌شد و بنابراین مجبور می‌شد او را آزاد کند. بستن مرزهای تونس با لیبی یکی از راهکارهای مهم در راه مقابله با تروریسم است.

رویداد

تأکید اوباما بر ضرورت سخت‌ترشدن قوانین سلاح

● رئیس‌جمهور آمریکا با اشاره به حمله اخیر تروریستی در سن برناردینو گفت، آمریکا از ارزش‌های خود و یک جامعه آزاد و باز دفاع خواهد کرد. او هم‌زمان خواستار وضع قوانین سخت‌گیرانه‌تری برای مالکیت سلاح شد. باراک اوباما، رئیس‌جمهور آمریکا روز شنبه با اشاره به حملات خونین اخیر در جنوب کالیفرنیا اطمینان خاطر داد که ایالات متحده «مرعوب ترور نمی‌شود». اوباما یادآور شد که گروه داعش و دیگر گروه‌های تروریستی تلاشی «فعال» دارند تا انسان‌ها را به جایی بکشانند که با عملیاتی فردی به «بیرحمانه‌ترین اعمال خشونت‌بار» دست بزنند. او از تمامی جامعه، از دولت و پلیس گرفته تا تشکل‌های مذهبی خواست با همکاری هم مانع آن شوند که «مردم به دام این ایدئولوژی‌های مملو از نفرت بیفتند». حمله به مراسم جشن کریسمس در مرکز خدمات اجتماعی سن برناردینو چهارشنبه (دوم دسامبر) در کالیفرنیا توسط زن و شوهری به نام رضوان فاروق و تاشفین مالک انجام شد. در این حمله ۱۴ نفر کشته و ۲۱ نفر مجروح شدند. دو مهاجم نیز سرانجام در تبادل آتش با پلیس کشته شدند. پلیس فدرال آمریکا (اف‌بی‌آی) دو روز بعد، این حمله را «تروریستی» ارزیابی کرد. پلیس همچنین اعلام کرد، براساس نتایجی که تاکنون از تحقیقات به دست آورده، این دو نفر تعلقات گروهی نداشتند. باراک اوباما با اشاره به اینکه مهاجمان از مسلسل‌ها و «سلاح‌های جنگی» مانند آنچه در دست ارتش است، استفاده کرده‌اند تا «تعداد بیشتری آدم بشکنند»، باز هم بر ضرورت سخت‌ترشدن قوانین اسلحه تأکید کرد.

طالبان مرگ ملااختر منصور را تکذیب کرد

● طالبان افغانستان با انتشار پیامی که مدعی شده از سوی رهبر این گروه شبه‌نظامی است، شایعات درباره مرگ ملااختر منصور را رد کرد. به گزارش ایسنا، به نقل از خبرگزاری فرانسه، پیش از این مقام‌های دولت کابل اعلام کرده بودند که ملااختر منصور کشته شده است. در پی اعلام این خبر از سوی دولت کابل، ذبیح‌الله مجاهد، سخنگوی طالبان افغانستان متعهد شد که این گروه شبه‌نظامی به‌زودی پیامی صوتی از ملااختر منصور منتشر خواهد کرد. حالا خبرگزاری فرانسه از انتشار یک فایل صوتی ۱۶دقیقه‌ای از سوی این رهبر طالبان خبر داده که در آن شایعه‌های مربوط به مرگ وی تکذیب شده و این شایعات «تبلیغات دشمن» قلمداد شده است. در این پیام منصور می‌گوید: این پیام را ضبط می‌کنم تا همگان بدانند که زنده‌ام. در ادامه این پیام آمده است: من در ایام گذشته در درگیری خاصی نبوده‌ام و گزارش‌ها درباره حضورم در کوچلاک صحت ندارد.

عراق سفیر ترکیه را احضار کرد

● در پی بروز تنش میان بغداد و آنکارا بر سر حضور گروهی از نظامیان ترکیه در نزدیکی شهر موصل، وزارت خارجه عراق با احضار سفیر ترکیه رسما مراتب اعتراض خود به حضور این نظامیان در استان نینوا را اعلام و خواستار ترک فوری آنها شد. به گزارش ایسنا، بغداد اعلام کرده که نظامیان ترکیه بدون مجوز و موافقت دولت عراق وارد خاک این کشور شده‌اند؛ در حالی که ترکیه می‌گوید آنها به اردوگاه بعشیقه در ۳۰ کیلومتری شمال شرق موصل رفته‌اند تا جای نیروهای دیگری مستقر شوند که از یک سال پیش و «با موافقت بغداد» برای حمایت از نیروهای داوطلب محلی ایجاد شده بودند. به گزارش بی‌بی‌سی، احمد داووداوغلو، نخست‌وزیر ترکیه در واکنش به بیانیه حیدرالعبادی، نخست‌وزیر عراق، هرگونه گسترش فعالیت‌های نظامی ترکیه در شمال عراق را تکذیب کرد. داوود اوغلو در گفت‌وگویی تلویزیونی در این‌باره مدعی شد: اردوگاه بعشیقه در ۳۰ کیلومتری شمال شرق موصل، یک اردوگاه آموزشی است و با هدف حمایت از نیروهای داوطلب محلی ایجاد شده است. به‌تازگی فواد معصوم، رئیس‌جمهور عراق و نخست‌وزیر این کشور ضمن انتقاد از حضور نظامیان ترکیه در عراق از آنکارا خواسته بودند نیروهایش را فورا از خاک عراق خارج کند.

پسر اردوغان متهم به پولشویی

● دادستان شهر بولونیای ایتالیا پرونده‌ای را به اتهام پولشویی و انجام تحقیقات درباره انتقال مقدار بسیار زیاد پول از ترکیه به ایتالیا علیه «بلال اردوغان» باز کرد. به گزارش ایسنا، به نقل از پایگاه خبری سوزجو، یک روزنامه پرتیراژ ایتالیایی در گزارشی نوشت که پس از انتقال مقدار بسیار زیاد پول توسط بلال اردوغان، پسر رئیس‌جمهوری ترکیه، یک شاکی خصوصی از دادستان بولونیا درخواست کرد که علیه وی پرونده پولشویی باز کند. به نوشته این روزنامه ایتالیایی، این درخواست تشکیل پرونده توسط یک وکیل ایتالیایی به وکالت از یک سرمایه‌گذار به دادستانی شهر بولونیا داده شده است که این سرمایه‌گذار که خواست نامش فاش نشود، یکی از مخالفان حزب عدالت و توسعه است و به‌عنوان پناه‌جو در یکی از کشورهای اروپایی زندگی می‌کند.